

Udskriftsdato: 18. december 2025

KEN nr 9962 af 16/12/2009 (Gældende)

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2009-6-0901

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: 2009-6-0901

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2009-6-0901

Resumé

Klager – en forening – klagede over et indslag i ”TV Avisen” på Danmarks Radio vedrørende kostens indvirkning på autisme og skizofreni.

Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

Det er en betingelse for at klage til Pressenævnet, at klageren har retlig interesse i det forhold, der klages over. Det indebærer, at man som person, virksomhed, organisation eller lignende skal være omtalt, afbildet eller på anden måde identificeret i mediet. Det er ikke tilstrækkeligt blot at have interesse i det emne, der er behandlet.

Da [K] ikke selv er direkte eller indirekte nævnt i udsendelsen, har foreningen ikke en sådan interesse, at der er grundlag for at behandle klagen, hvorfor denne afvises, jf. medieansvarsloven § 43, stk. 2, nr. 2. Det forhold, at formanden for foreningen, [B], har været involveret i researchen, kan ikke føre til et andet resultat.

[K] har ved advokat Lene Diemer klaget til Pressenævnet over et tv-indslag på Danmarks Radio den 2. september 2009 samt den efterfølgende berigtigelse den 28. oktober 2009, idet foreningen mener, at god presseskik er tilsidesat.

1 Sagsfremstilling

Danmarks Radio sendte den 2. september 2009 kl. 18.30 i ”TV Avisen” et indslag, hvoraf følgende fremgår:

”*Studievært:* Så skal vi til ny forskning, for det viser sig, at mennesker, der ikke kan tåle gluten og mælkeprotein kan udvikle psykiske lidelser som autisme og skizofreni. Det mener udenlandske forskere, og danske forskere er nu også ved at undersøge om der er en sammenhæng. Gluten findes i kornprodukter som f.eks. hvedemel og mælkeprotein, ja, det findes overraskende nok i f.eks. almindelig mælk og yoghurt. Danske forskere undersøger i øjeblikket, om det at skære produkterne væk fra autistbørns kost, at det kan mildne sindslidelserne.

...

Speak: Han [A] fik flere diagnoser, bl.a. led han af OCD, tvangstanker, hvor han vaskede sine hænder til blods, og han fik diagnosen autist, men en stram diæt ændrede det hele. Efter tre år var han normal, og i dag har han det godt.

...

Speak: Det lyder måske som et mirakel, men det handler faktisk om tarme. Tarme, der ikke kan nedbryde korn- og mælkeprodukter helt til ende.

Anna Iben Hollensberg, praktiserende læge: Så ryger der nogle stoffer ud i blodbanen, som ligner kroppen så meget, at kroppen tror, det er dens egne stoffer og derved kan lave en signalmiks i hjernen, kan man sige.

Speak: Anna Iben Hollensberg har en tillægsuddannelse i autisme fra USA.

Anna Iben Hollensberg: Der ved man fra det arbejde, der ligger i USA, at en forbavsende stor del nærmest af børn med de her opmærksomhedsforstyrrelser indenfor autismspektret, har problemer, når det gælder spaltningen af de her fødevarer.

Speak: Mens mange læger herhjemme er skeptiske, så har flere udenlandske forskere længe ment, at der er en klar sammenhæng.

Karl Reichelt, overlæge, dr.med., Universitetssygehuset, Oslo: Sammenhængen er set hos så mange, at den med sikkerhed er der.

Speak: Karl Reichelt skønner, at det er omkring halvdelen af tilfælde af skizofreni og autisme, der skyldes en intolerance over mælk og gluten. I Danmark er Center for Autisme nu også i gang med at undersøge, om der er en sammenhæng. [A] mener, det er vigtigt at der kommer nogle danske resultater.

[A], pædagogmedhjælper: Jeg synes, det er groft, at folk skal gå og tage noget medicin og få at vide, at de har en eller anden psykiatrisk diagnose, hvis de i virkeligheden har en fødemiddelallergi.

Studievært: Det danske forskningsresultat forventes offentliggjort om en måned.”

Danmarks Radio bragte den 28. oktober 2009 i ”TV Avisen” følgende berigtigelse:

”*Studievært:* TV Avisen bragte den 2. september 2009 et indslag om forskning i lindring af autisme og skizofreni ved hjælp af kost omlægning. I indslaget der omtalte vi fejlagtigt autisme som en psykisk sygdom. Autismen er en medfødt udviklingsforstyrrelse og ikke en psykisk sygdom. Vi beklager fejlen.”

2 Parternes synspunkter

2.1 [K]s synspunkter

Advokat Lene Diemer har til støtte for klagen bl.a. anført, at indslaget bygger på faktuel forkerte og udokumenterede oplysninger. Danmarks Radio havde forinden offentliggørelsen talt med formanden for [K], [B]. Formanden gjorde det klart, at der ikke er undersøgelser, som påviser, at udviklingen af autisme skyldes forkert kost. Landsforeningen er efter indslaget blevet kontaktet af mange af foreningens medlemmer, som har opfattet indslaget sådan, at en gluten- og laktosefri diæt kan helbrede mennesker med autismspektrum forstyrrelser (ASF). Danmarks Radio har overtrådt god presseskik ved uden at have dokumentation herfor at have påstået, at gluten og laktose i kosten kan føre til autisme og skizofreni. Dette er helt uansvarligt, da det kan føre til, at børn, hvis forældre undlader at give dem kost med gluten og laktose, risikerer fejlnæring og spiseforstyrrelser.

Advokaten har herudover oplyst, at [K] er medstifter af Center for Autisme, og at [K] har to bestyrelsesposter i Center for Autisme. De to organisationer deler lokaliteter.

2.2 Danmarks Radios synspunkter

Danmarks Radio har navnlig anført, at nogle forskere er af den opfattelse, at der er en sammenhæng mellem indtagelse af kost med gluten og laktose og udvikling af autisme og skizofreni, og at danske forskere nu udfører et projekt herom. Det blev i øvrigt nævnt i indslaget, at flere danske læger er skeptiske. Udsendelsen har således været passende afbalanceret.

Danmarks Radio har erkendt, at måden at omtale de forskellige lidelser, der optræder i indslaget, var unøjagtig. Der er forskel på en udviklingsforstyrrelse som autisme og en psykisk lidelse som skizofreni. Dette er imidlertid berigtiget i udsendelsen den 28. oktober 2009.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Thomas Rørdam, Jan Kristensen, Kaare R. Skou og John Meinert Jacobsen.

Det er en betingelse for at klage til Pressenævnet, at klageren har retlig interesse i det forhold, der klages over. Det indebærer, at man som person, virksomhed, organisation eller lignende skal være omtalt, afbildet eller på anden måde identificeret i mediet. Det er ikke tilstrækkeligt blot at have interesse i det emne, der er behandlet.

Da [K] ikke selv er direkte eller indirekte nævnt i udsendelsen, har foreningen ikke en sådan interesse, at der er grundlag for at behandle klagen, hvorfor denne afvises, jf. medieansvarsloven § 43, stk. 2, nr.

2. Det forhold, at formanden for foreningen, [B], har været involveret i researchen, kan ikke føre til et andet resultat.

Afgjort den 16. december 2009